SWEMARC

Årsrapport 2016 - Sammanfattning

GÖTEBORGS UNIVERSITET

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING 3

ÅRSMÖTE, INVIGNING OCH GÄSTPROFESSORER 3

SAMVERKAN MED SAMHÄLLET 4

FN:S GLOBALA MÅL 4

UTBILDNING 4

Fotograf (omslagsbild): Kristina Snuttan Sundell.

KORT OM SWEMARC

SWEMARC är ett nationellt centrum för marin vattenbruksforskning och ett av Göteborgs universitets sex strategiska centrum, som antar aktuella globala samhällsutmaningar. Forskningen ska leda till en miljösmart produktion av mat från havet. Samtidigt vill vi öka allmänhetens kunskap om hållbart vattenbruk och positiva hälsoeffekter av att äta sjömat.

SWEMARC 2016

Sammanfattning

SWEMARC – the Swedish mariculture research center – inrättades som en verksamhet i Centrum för Hav och Samhälle den 1 april 2016. SWEMARC är ett av sex starka forskningscentrum, som ingår i Göteborgs Universitets strategiska satsning på viktiga och aktuella samhällsfrågor, UGOT Challenges. Satsningen löper över sex år och fokuserar på stark tvärvetenskaplig forskning för att lösa globala samhällsutmaningar. SWEMARC bygger till viss del på sin föregångare, Vattenbrukscentrum Väst (VBCV), som startade 2011. VBCV utvecklades under sina 6 år till en nationellt väletablerad nod och förespråkare för forskning och verksamhet inom vattenbruk i Västsverige. VBCV som plattform för nätverkande och forskning hade sin grund i de naturvetenskapliga institutionerna vilket genom SWEMARC:s inrättande nu har breddats att innefatta även statsvetenskap, ekonomi och administration, juridik och design. Detta gör det möjligt för SWEMARC att på ett bra sätt verka för centrumets visioner och mål med hjälp av grundläggande transdisciplinära arbetssätt.

Under sitt första år har SWEMARC:s verksamhet karakteriserats av mycket organisationsarbete, som organisatorisk hemvist inom Hav och Samhälle, budgetarbete, verksamhets- och kommunikationsplaner och att utarbeta formerna för samarbetet mellan de ingående institutionerna. SWEMARC har planerat sin verksamhet för att skapa de bästa förutsättningar för att jobba i linje med Göteborgs universitets Vision 2020; till exempel rekrytering av världsledande gästprofessorer, samverkan med samhället lokalt och globalt och nya satsningar på utbildning.

1. Årsmöte, invigning och gästprofessorer
I juni hölls det första årsmötet för alla medlemmar i SWEMARC:s generalförsamling sedan det formella bildandet. Vi spenderade två dagar tillsammans, då vi presenterade forskning och hade en workshop för att gemensamt ta fram en policy för intern kommunikation. I september invigdes centrumet av bl a Rektor i Vasaparken, två blivande gästprofessorer, Profs Costa-Pierce, USA, och Skallerud, Norge, invigningstalade och det hela avslutades med mingel. Arrangemanget var offentligt och ett hundratal personer närvarade.

SWEMARC:s generalförsamling har i nuläget nästan 50 medlemmar, och ett av dess mål, att synliggöra och knyta samman den kritiska massa inom forskning för vattenbruk som finns vid GU, har uppnåtts. Tre doktorandtjänster har utlysts varav två tillsattes med start 1 januari 2017, en postdoktoral forskare och en ”scholar at risk” har också rekryterats. Planer har lagts för samarbetet med de tre internationella gästprofessorer som kommer att knytas till SWEMARC, som förutom de ovan nämnda också är Prof Yongqi Lou, verksam vid Tongji universitetet i Shanghai. Stor vikt läggs vid att alla nya tillsättningar ska verka som bryggor mellan SWEMARC:s grunddiscipliner för att katalysera

Rektor Pam Fredman var en av flera invigningstalare.

arbetet över ämnesgränserna. Ett antal utbytesresor mellan gästprofessorer och värdinstitutionerna vid GU har ägt rum. Till exempel besökte professor Maria Nyström i december Tongji universitetet för att diskutera forskningssamarbetet inom ramen för Yongqi Lous gästprofessur. Prof. Skallerud och Prof. Costa-Pierce var båda i Göteborg i samband med SWEMARC:s invigning. De tillbringade då några extra dagar tillsammans med sina respektive värdinstitutioner, Företagsekonomi och Biologi och miljövetenskaper, för att diskutera kommande uppdrag och aktiviteter som gästprofessorer inom SWEMARC. Prof Costa-Pierce tog även tillfället i akt att besöka Sven Lovén Centrum för marin infrastruktur, både Tjärnö och Kristineberg. Under visiten färdigställdes också en ansökan från SWEMARCs verksamhetsledare om KSLA:s internationella gästprofessur - Wallenbergprofessuren 2016, till Prof Barry Costa-Pierce, vilken glädjande nog beviljades och installationen ägde rum i januari 2017 under högtidliga former i Stockholms stadshus.

2. Samverkan med samhället

Publikationsmässigt har SWEMARC genererat både vetenskapliga och andra typer av artiklar framförallt via de redan existerande projekten som ingår. En omfattande rapport om recirkulerande vattenbrukssystem har skrivits på uppdrag av HAV, vilken nu är ute på remiss. Exempel på andra samverkansaktiviteter som SWEMARC har arrangerat är: en kurs i tillståndsgivning för vattenbruk med målgrupp entreprenörer, vattenbrukare och myndigheter på SLCTjärnö, en workshop i Livscykelanalys, monterpresentation på maritima klusterkonferensen i Göteborg, samt att Juridiska institutionen organiserat ett möte om ”The ecosystem approach in ocean planning and governance” med deltagare från 13 länder. SWEMARC har vidare bjudits in att delta i ett flertal andra nationella events med presentationer ochi expertpaneler, som till exempel Livsmedelsdagarna, Tylösand, Forum Blå tillväxt, organiserat av Svinesunds kommitteen, Miljöministerns besök hos Göteborgs stad, där eventet ”Hur grönt är Göteborg” under två dagar diskuterade hållbarhetsmålen ur Göteborgs synvinkel, Arena Grön tillväxt i Region Halland m.m. Vi har också deltagit i olika vetenskapliga möten för att presentera data; t ex på mötet European Aquaculture Society i Edinburgh, där SWEMARC var representerat med sex deltagare.

Ett hundratal personer närvarande i invigningen av SWEMARC.

3. FN:s globala mål

Vi har under första året analyserat hur vår verksamhet och forskning möter Agenda 2030; FN:s globala mål för hållbar utveckling, och har identifierat ett antal mål som vi adresserar. Vi är stolta över att SWEMARC blev utvalt av Göteborgs universitet att bidra, då regeringskansliet/UD efterfrågade ett gott exempel på hur Göteborgs universitet jobbar mot hållbarhetsmålen. En tvåsidig beskrivning av SWEMARC med fokus på hur centrumet arbetar med hållbarhetsmålen ingår som underlag till Sveriges medverkan i FN:s ”High-level political forum” juli 2017.

4. Utbildning

På utbildningssidan organiserades en kurs om att starta vattenbruk på önskemål från brukarna, där fokus låg på tillståndsgivning. Några SWEMARC-medlemmar deltog såväl som föreläsare och som kursdeltagare. Vi har också arbetat med att utveckla en transdisciplinär doktorandkurs i vattenbruk som ska ges hösten 2017, samt börjat planera en nordisk master i ”hållbar matproduktion från havet”.

Forskaren Susanne Eriksson och gästprofessor Barry Costa-Pierce.